

Ticho po športovom výkone: zodpovednosť športových organizácií za porušenie ľudských práv

Szomolaiová, Cs.*

SZOMOLAIOVÁ, Cs.: Ticho po športovom výkone: zodpovednosť športových organizácií za porušenie ľudských práv. *Právny obzor*, 109, 2026, č. 2, s. 110 – 128. <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2026.2.02>

Silence after the sporting performance: the responsibility of sports organisations for human rights violations. In the submitted article, the author directs her attention to the question of whether sports organisations, as private entities exercising public functions, can and should bear direct responsibility for the protection of human rights. The analysis focuses on the interaction between *lex sportiva* and international human rights law, particularly through the lens of the UN Guiding Principles on Business and Human Rights and the European Sports Charter.

By examining key judgments such as *Mutu and Pechstein v. Switzerland* and *Semenya v. Switzerland*, the paper explores how the European Court of Human Rights has gradually recognised the horizontal effect of human rights in sport and redefined the boundaries of sports autonomy. The author further identifies structural deficiencies within the Slovak sports system and emphasises the state's positive obligations to ensure effective oversight, transparency, and accessible remedies for athletes.

Ultimately, the article argues for the transformation of the traditional notion of “autonomy of sport” into a model of responsible autonomy—one that aligns self-regulation with accountability and the fundamental respect for human dignity.

Key words: *Human rights in sport, Lex sportiva, autonomy of sport, Court of Arbitration for Sport, European Court of Human Rights*

Úvod

Na Slovensku sa šport dlhodobo vníma ako významná spoločenská hodnota, ktorá presahuje hranice voľnočasovej aktivity či súťaženia a zasahuje do oblasti kultúry, politiky i ľudských práv. Popri tradične zdôrazňovaných princípoch fair play, rovnosti a rešpektu sa však čoraz častejšie ukazuje, že slovenské športové prostredie nie je imúnne voči mocenským nerovnostiam, zneužívaniu právomoci či ľudskoprávnym zlyhaniam.

Ilustratívnym príkladom je prípad maloletej synchronizovanej plavkyne Viktórie Reichovej, ktorá bola na základe rozhodnutia Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie vylúčená z reprezentačného tímu, pričom proces sprevádzali otázky o nedodržaní princípu spravodlivého konania a ochrany najlepšieho záujmu maloletej športovkyne.¹ Podobne známy bol aj spor sestier Fialkových so Slovenským zväzom biatlonu, ktorý otvoril tému zmluvných záväzkov športovcov voči športovým zväzom a poukázal na disproporciu v kontraktuálnych podmienkach, ktoré môžu byť v rozpore s právom na výkon športu a ochranou osobnostných práv športovcov.²

* JUDr. Csilla Szomolaiová, Katedra ústavného práva a politológie, Masarykova univerzita v Brne.

¹ Uznesenie Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie SPF/2017/DK/DK32/ U2 zo dňa 16. júla 2018.

² Rozhodnutie Disciplinárnej komisie Slovenského zväzu biatlonu zo dňa 16. novembra 2018.

Tieto prípady spolu s ďalšími svedectvami o diskriminácii, psychickom nátlaku³ či sexuálnom zneužívaní⁴ poukazujú na potrebu dôslednejšie preskúmať, do akej miery športové organizácie (a osobitne športové zväzy a kluby) rešpektujú a naplňajú svoje ľudskoprávne záväzky. Ide o záväzky, ktoré nevyplývajú len zo všeobecných morálnych princípov a medzinárodných ľudskoprávných noriem, určených predovšetkým pre štáty a nie pre súkromnoprávne subjekty, ale aj z konkrétnych predpisov, ku ktorých implementácii sa Slovenská republika a jej športové štruktúry zaviazali (minimálne prostredníctvom ich medzinárodných federácií). Patria sem najmä Usmernenia OSN v oblasti podnikania a ľudských práv (ďalej len „UNGP“)⁵, ktorými sú viazané najvýznamnejšie medzinárodné športové organizácie a ktoré tak vytvárajú rámec záväzkov aj pre národné športové zväzy⁶, a Európska charta športu, ktorá jasne stanovuje, že všetci aktéri pôsobiaci v športe – nielen štáty, ale aj športové zväzy, asociácie, kluby či iné organizácie – sú povinní rešpektovať a chrániť medzinárodne uznávané ľudské práva a základné slobody. Európska charta športu preto ukladá športovým organizáciám – vrátane slovenských – povinnosť zabrániť akejkoľvek forme diskriminácie, násilia alebo zneužívania v športe, zabezpečiť prístup k spravodlivosti a spravodlivé konanie v disciplinárnych procesoch a vytvoriť prostredie, v ktorom sa rešpektuje dôstojnosť každého účastníka športového života. Rovnako zdôrazňuje potrebu integrovať ľudskoprávne ciele do všetkých fáz organizácie športových podujatí – od ich plánovania cez výberové procesy, ich realizáciu až po hodnotenie ich dlhodobého spoločenského vplyvu.⁷ V nadväznosti na tieto očakávania (nepriamo) vyžadujú aj UNGP, aby sa subjekty pôsobiace v športe – vrátane národných športových organizácií – správali ako zodpovední aktéri, ktorí rešpektujú ľudské práva vo všetkých oblastiach svojej činnosti. To zahŕňa povinnosť vykonávať náležitú starostlivosť (tzv. human rights due diligence), posudzovať riziká porušovania práv športovcov, trénerov či iných osôb a prijímať primerané opatrenia na prevenciu ľudskoprávných zlyhaní.⁸

Z uvedeného teda vyplýva, že slovenské športové organizácie nie sú len pasívnymi adresátmi uvedených dokumentov, ale sú aktívnymi nositeľmi záväzkov vyplývajúcich z UNGP a Európskej charty športu. Ich úlohou je tieto očakávania pretaviť do vlastných

³ SOŠV. Aj slovenský šport ohrozujú zneužívanie a obťažovanie, [online], 2020, [cit. 08.10.2025]. Dostupné na: <https://www.olympic.sk/clanok/aj-slovensky-sport-ohrozuju-zneuzivanie-obtazovanie>.

⁴ GAŠPER, T. Mal ich trénovať gymnastiku, maloleté dievčatá miesto toho sexuálne zneužíval. Ohavný prípad z Kysúc otriasol Slovenskom, [online], 2023, [cit. 24. 10. 2025]. Dostupné na: <https://www.interez.sk/mal-ichtrenovat-gymnastiku-malolete-dievcata-miesto-toho-sexualne-zneuzyval-ohavny-pripad-z-kysuc-otriasol-slovenskom/>.

⁵ Ide o formu tzv. mäkkého práva (*soft law*) – teda odporúčaní, ktoré nie sú právne záväzné, ale majú významnú interpretačnú a normotvornú hodnotu. Pre slovenské športové organizácie to znamená, že aj keď im UNGP priamo neukladajú právne sankcie, ich princípy môžu byť záväzným štandardom správania pri výklade *Lex sportiva*.

⁶ Strategický rámec MOV pre ľudské práva zo septembra 2022, Politika Medzinárodnej futbalovej federácie (FIFA) v oblasti ľudských práv z mája 2017, čl. 3 – 4 atď.

⁷ Odporúčanie CM/Rec(2021)5 prijaté Výborom ministrov Rady Európy dňa 13. 10. 2021 na 1414. zasadnutí zástupcov ministrov v Štrasburgu – Revidovaná európska charta športu.

⁸ BILCHITZ, D. The Ruggie framework: an adequate rubric for corporate human rights obligations? In *International journal on human rights*, roč. 7, č. 12, 2015, s. 200.

stanov, disciplinárnych poriadkov, etických kódexov a rozhodovacej praxe tak, aby boli v súlade s medzinárodnými štandardmi ochrany ľudských práv, prijímať opatrenia na zmiernenie ľudskoprávných rizík, monitorovať efektivitu svojich krokov a transparentne komunikovať o svojom úsilí v oblasti ochrany ľudských práv.⁹

Závazok športových organizácií rešpektovať ľudské práva predstavuje dôležitý krok vpred. Ako zdôraznila S. Burrow, generálna tajomníčka Medzinárodnej odborevej konfederácie: „*Implementácia UNGP do všetkých športových podujatí môže prelomiť cyklus porušovania ľudských práv.*“¹⁰ Tento apel však nemožno vnímať iba ako výzvu pre organizátorov veľkých medzinárodných podujatí – ľudskoprávne princípy sú rovnako záväzné pre národné športové organizácie, ktoré spravujú verejné financie, vydávajú záväzné rozhodnutia o právach športovcov a reprezentujú Slovenskú republiku v medzinárodných športových štruktúrach.

V tejto súvislosti musíme priznať, že napriek faktu, že UNGP a Európska charta športu skutočne môžu prelomiť cyklus porušovania ľudských práv v oblasti športu, tieto právne nástroje majú viacero nedostatkov. Vzhľadom na to, že nie sú právne záväzné, môžu slúžiť iba ako podporný argument pri interpretácii športových noriem v podobe *lex sportiva* v konaniach pred internými športovými orgánmi. Ďalej, neustanovujú právny záväzok, ktorý by subjektom športového sveta umožňoval uplatňovať si nároky na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.¹¹ Z toho vyplýva, že športové organizácie radšej delegujú zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv na štát poskytujúci im sídlo, čím minimalizujú vlastnú povinnosť konať.¹² Tento prístup im síce umožňuje vyhnúť sa priamym sankciám a rizikám poškodenia reputácie v prípade zlyhania v oblasti ľudských práv, zároveň však oslabuje ich schopnosť presadzovať jednotné a záväzné štandardy v celom športovom hnutí.

Cieľom tohto článku je analyzovať a preskúmať ľudskoprávne záväzky športových organizácií – ako na medzinárodnej, tak aj na národnej úrovni – so zvláštnym dôrazom na špecifiká slovenského športového prostredia. Východiskom analýzy je otázka, do akej miery športové organizácie ako súkromnoprávne subjekty vykonávajúce (aj) verejnoprávne funkcie nesú zodpovednosť za dodržiavanie a ochranu ľudských práv v súlade s medzinárodnými ľudskoprávnymi záväzkami. Osobitná pozornosť sa venuje právnym mechanizmom ochrany práv členov športového hnutia, a to nielen na vnútroštátnej, ale aj na medzinárodnej úrovni. Článok skúma, aké možnosti obrany majú jednotlivci v prípade zásahu do ich práv zo strany športových organizácií – či už prostredníctvom inter-

⁹ RA'AD AL HUSSEIN, Z. – DAVIS, R. Recommendations for an IOC Human Rights Strategy. Independent Expert Report, [online], 2020, [cit. 08. 10. 2025]. Dostupné na: https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/News/2020/12/Independent_Expert_Report_IOC_HumanRights.pdf, s. 20.

¹⁰ ANONYM. Revised host city contract to include human rights, [online], 2017, [cit. 08. 10. 2025]. Dostupné na: <https://www.ituc-csi.org/olympics-revised-host-city>.

¹¹ HEERDT, D. A Rights-Holder View on Human Rights Provisions in Olympic Bidding and Hosting Regulations. In *American Journal of International Law*, č. 114, 2020, s. 360.

¹² JAMES, M. Human rights and the Olympic Charter. In *International Sports Law Journal*, roč. 23, č. 2, 2023, s. 267 – 270.

ných orgánov zabezpečenia spravodlivosti, konania pred Športovým arbitrážnym súdom (ďalej len „CAS“), švajčiarskym Federálnym tribunálom (ďalej len „Tribunal fédéral“) alebo Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Cieľom článku je posúdiť efektivnosť týchto mechanizmov pri ochrane práv jednotlivcov, zhodnotiť ich dostupnosť a reálne možnosti úspechu, ako aj identifikovať nedostatky v slovenskej právnej úprave a aplikačnej praxi. Výsledkom má byť príspevok k odbornej diskusii o potrebe posilniť právnu zodpovednosť slovenských športových organizácií v oblasti ľudských práv vrátane návrhu systémových opatrení, ktoré by zabránili svojvoľným zásahom do práv členov športového hnutia a podporili transparentnosť, spravodlivosť a právnu istotu v športe.

1. Hranice moci a práva: kto zodpovedá za porušenie práv športovcov?

Z úvodu tohto článku vyplýva, že hoci športové organizácie, či už na národnej alebo medzinárodnej úrovni, neraz porušujú ľudské práva svojich členov alebo širšieho okruhu osôb, ich právna zodpovednosť za porušovanie ľudských práv je veľmi ťažko vynútiteľná bez zásahu vonkajších inštitúcií, fungujúc mimo rámca *lex sportiva*, ako napr. národné súdy alebo v krajnom prípade ESLP. Tento stav pretrváva primárne preto, že signatármi medzinárodných dohovorov na ochranu ľudských práv sú štáty, a nie športové organizácie.¹³ Na druhej strane však vzhľadom na existenciu nástrojov mäkkého práva, ako sú napríklad UNGP, ktoré formulujú zodpovednosť neštátnych aktérov v oblasti ochrany ľudských práv,¹⁴ a tiež so zreteľom na vývoj judikatúry ESLP, v rámci ktorej sa čoraz častejšie uplatňuje doktrína horizontálneho účinku ľudskoprávných záväzkov,¹⁵ možno dospieť k záveru, že pokus športových organizácií zbaviť sa právnej zodpovednosti za porušenie alebo neproporcionálne obmedzenie ľudských práv, neobstojí.

Aj rozhodnutie ESLP vo veci *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko* konštatuje, že uplatňovanie horizontálnych účinkov ľudskoprávných noriem zohráva dôležitú úlohu pri vyrovnaní mocenského nepomeru medzi športovými organizáciami a ich členmi.¹⁶ Z uvedného možno usudzovať, že „štáty už nie sú výlučnými nositeľmi povinností podľa medzinárodného práva“¹⁷, nie sú automaticky zodpovedné za samotné protiprávne konanie

¹³ CHIRWA, D. The Doctrine of State Responsibility as a Potential Means of Holding Private Actors Accountable for Human Rights. In *Melbourne Journal of International Law*, roč. 5, č. 1, 2004, s. 2.

¹⁴ BILCHITZ, D. The Ruggie framework: an adequate rubric for corporate human rights obligations?, s. 36 a nasl.

¹⁵ *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko*, rozsudok ESEP, 02.10.2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10, *Semeny v. Švajčiarsko*, rozsudok ESEP, 11. 07. 2023 č. sťažností 10934/21, *Platini v. Švajčiarsko*, rozhodnutie ESEP, 05. 03. 2020, č. sťažností 526/18.

¹⁶ *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko*, rozsudok ESEP, 02. 10. 2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10, para. 113 – 115.

¹⁷ Ruggie, J. Implementácia rezolúcie Valného zhromaždenia 60/251 z 15. marca 2006 s názvom Rada pre ľudské práva. Správa osobitného zástupcu generálneho tajomníka pre otázku ľudských práv a nadnárodných korporácií a iných podnikateľských subjektov: ľudské práva a podnikanie – zmapovanie medzinárodných štandardov zodpovednosti a zúčtovateľnosti za konanie podnikov. A/HRC/4/35. Ženeva : Organizácia Spojených národov, 19. februára 2007, bod 19.

súkromných osôb alebo organizácií; nesú však zodpovednosť za zlyhanie pri prijímaní primeraných opatrení na predchádzanie takémuto konaniu, jeho vyšetrovanie a následné sankcionovanie. Nešťátne subjekty vrátane športových organizácií, disponujú v mnohých prípadoch obdobným mocenským postavením voči jednotlivcom ako orgány verejnej moci. Tento princíp aplikovaný na slovenský kontext odhaľuje nepríjemnú pravdu: hoci Slovenská republika nenesie priamu zodpovednosť za vnútorné konflikty v športových štruktúrach – ako napríklad za spor medzi Sekciou hladká voda a Sekciou divoká voda v rámci Slovenskej kanoistiky¹⁸ či za prípad Viktórie Reichovej¹⁹ – no zodpovedá za systémové zlyhania pri prevencii, vyšetrovaní a sankcionovaní porušovania ľudských práv v športe. Zjednodušene povedané, nesie zodpovednosť za mlčanie, že neexistujú účinné mechanizmy nahlasovania zneužívania, že Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR sa vyhýba téme ľudských práv športovcov, a napokon aj za to, že tréner obžalovaný zo sexuálneho zneužívania športovkyň po troch rokoch stále nepozná rozsudok vo svojej trestnej veci.²⁰

Z uvedených faktov vyplýva, že UNGP a ESLP vyžadujú, aby štáty vytvorili dostupný, účinný a vynútiteľný právny rámec, ktorý bude regulovať správanie súkromných aktérov v súlade s ľudskoprávnymi štandardmi.^{21, 22} Práve z tohto dôvodu, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že *lex sportiva* a rozhodnutia športových organizácií významne zasahujú do práv členov športového hnutia – keďže tieto organizácie majú celoštátnu monopolnú pôsobnosť a bez členstva v nich jednotlivec nemá prístup k organizovanému športu – by mala regulačná sila štátu existovať nielen formálne, ale aj reálne fungovať v praxi, aby mohla účinne reagovať na porušovanie ľudských práv a zabezpečovať spravodlivosť pre dotknuté obete. Úlohou štátu teda nie je len prijať právne predpisy a iné strategické rozhodnutia v oblasti športu, ale aj aktívne dohliadať na ich dodržiavanie a zabezpečiť, aby aj silní hráči súkromného sektora, ako napríklad športové zväzy, niesli zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv v súlade s medzinárodnými ľudskoprávnymi predpismi.

V prípade porušenia ľudskoprávnych záväzkov športových organizácií možno hovoriť o koncepte spoločnej zodpovednosti štátu a športovej organizácie, a to aj vtedy, keď je náročné presne určiť mieru zavinenia jednotlivých aktérov zodpovedných za porušenie. V tejto súvislosti vzniká zásadná otázka: ktorý subjekt nesie väčšiu mieru zodpoved-

¹⁸ ŠÁŠKY, M. Tréneri odhaľujú chobotnicu, podávajú žaloby a boja sa, že Čunovo ovládne jedna rodina. Zväz tvrdí, že je všetko v poriadku, [online], 2024, [cit. 08. 10. 2025]. Dostupné na: <https://dennikn.sk/4191707/treneri-odhaluju-chobotnicu-podavaju-zaloby-a-boja-sa-ze-cunovo-ovladne-jedna-rodina-zvaz-tvrdi-ze-je-vsetko-v-poriadku/>.

¹⁹ Uznesenie Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie SPF/2017/DK/DK32/ U2 zo dňa 16. júla 2018.

²⁰ ŠPAK, M. Mal sexuálne zneužívať dievčatá, najmladšie malo osem rokov. Prípad trénera gymnastiky je opäť na súde, [online], 2024, [cit. 24. 10. 2025]. Dostupné na: <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/938324-mal-sexualne-zneuzyvat-dievcata-najmladsie-malo-osem-rokov-pripad-trenera-gymnastiky-je-opaet-na-sude>.

²¹ Organizácia Spojených národov. *Usmerňujúce zásady o podnikaní a ľudských právach: implementácia rámca „Chrániť, rešpektovať a napraviť“*. New York; Ženeva : Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva, 2011.

²² *Fuentes Bobo v. Španielsko*, rozsudok ESLP, 29. 02. 2000, č. sťažnosti 39293/98.

nosti za zásah do ľudských práv členov športového hnutia? Sú to športový zväz ako priamy porušiteľ, Slovenský olympijský a športový výbor (ďalej len „SOŠV“) ako strešná organizácia slovenského športu, Slovenská republika ako zmluvná strana Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „Dohovor“) alebo Švajčiarsko – ako štát poskytujúci sídlo a právne zázemie CAS? D. Heerdt poskytuje odpoveď na uvedenú otázku – zodpovednosť za dôsledky rozhodnutí týkajúcich sa ľudských práv členov športového hnutia nesú spoločne a nerozdielne samotné športové organizácie a štát, v ktorom majú sídlo. Táto spoločná zodpovednosť by sa totiž mala chápať nielen ako reakcia na porušovanie ľudských práv, ale aj ako preventívne opatrenie podporujúce transparentnosť a zodpovednosť súkromnoprávných subjektov v oblasti ochrany ľudských práv.²³ Z tohto pohľadu teda nie je správne hľadať jedného „hlavného vinníka“. Oveľa dôležitejšie je uznať, že ochrana ľudských práv členov športového hnutia si vyžaduje systémový prístup, v rámci ktorého sa na zodpovednosti podieľajú štátne authority aj súkromné športové organizácie.

2. Ľudské práva členov športového hnutia pod dozorom CAS: sloboda alebo nutnosť?

Napriek rastúcej potrebe efektívnej ochrany ľudských práv členov športového hnutia existujú záväzky, ktoré často limitujú možnosti ich obrany v širšom súdnom kontexte. Ak športová organizácia poruší ľudské práva svojich členov, obeť sú zmluvne viazané riešiť takéto spory výlučne prostredníctvom orgánov riešenia sporov daného športového zväzu alebo Športového arbitrážneho tribunálu SOŠV a na medzinárodnej úrovni, pred CAS.²⁴ Táto povinnosť nevyplýva len z Olympijskej charty, ale aj z ďalších zmluvných dokumentov, ktoré členovia športového hnutia musia akceptovať, ak sa chcú zúčastniť na organizovanom športe alebo iných podujatiach pod hlavičkou športových organizácií.²⁵ Výsledkom je situácia, že v prípade zásahu do základných práv existuje len jediná cesta – riešenie ľudskoprávneho porušenia pred športovými organizáciami, bez zásahu všeobecných súdov – to vyvoláva otázky o skutočnej slobode a spravodlivosti takéhoto systému.

V tejto súvislosti musíme uviesť, že povinné rozhodovacie konanie pred orgánmi spravodlivosti športového hnutia a CAS má svoje opodstatnenie vzhľadom na špecifický charakter športu, jeho autonómiu, zvláštny právny poriadok v podobe *lex sportiva*²⁶ a potrebu rýchleho konania. Túto konštatáciu potvrdil aj ESLP, ktorý síce dospel k závere, že arbitráž pred CAS má povinný charakter, no zároveň ju považoval za odôvodnenú

²³ Heerdt D. Addressing human rights abuses at mega-sporting events-A shared responsibility in theory and practice. In *Frontiers in Sports and Active Living Journal*, č. 4, 2023 s. 3.

²⁴ HRBEK, P. Športový arbitrážny tribunál: Nový pilier spravodlivosti a integrity v slovenskom športe, [online], 2025, [cit. 24.10.2025]. Dostupné na: <https://www.olympic.sk/clanok/171025-sat-vysvetlenie?view-context=sat>.

²⁵ RIGOZZI, A. Challenging awards of the Court of Arbitration for Sport. In *Journal of International Dispute Settlement*, roč. 1, č. 1, 2010, s. 226 – 227.

²⁶ DUVAL, A. The Olympic Charter: A Transnational Constitution Without a State? In *Journal of Law and Society*, roč. 45, č. 1, 2018, s. 249 – 250.

a nevyhnutnú vzhľadom na osobitnú povahu športu. V rozsudku vo veci *Mutu a Pechstein proti Švajčiarsku* výslovne poukázal na to, že rýchle a nákladovo efektívne rozhodovanie špecializovaného športového orgánu na riešenie sporov je v súlade so záujmom efektívneho riešenia športových sporov a existencia rozhodcovského orgánu v rámci športového hnutia je kľúčová na zabezpečenie procesnej jednotnosti, predvídateľnosti a právnej istoty.²⁷ V neposlednom rade tieto orgány disponujú odbornou znalosťou v oblasti športového práva, ako aj praktickými skúsenosťami so špecifickými pravidlami jednotlivých športových odvetví, čo všeobecným súdom často chýba.

Na druhej strane však táto forma riešenia sporov v oblasti športu má povinný charakter, pretože je členom športového hnutia jednostranne vnucovaná športovými organizáciami.²⁸ Navyše, orgány rozhodujúce o sporoch (vrátane CAS) boli zriadené tými istými orgánmi, ktoré vytvárajú pravidlá športového hnutia. Z tohto dôvodu neraz čelia pochybnostiam o nezávislosti a nestrannosti.²⁹

Z uvedených faktov vyplýva, že exkluzívne postavenie orgánov spravodlivosti v rámci športového hnutia má pozitíva a aj negatíva. V tomto kontexte však vyvstáva zásadná otázka – môžu športovci a ostatné osoby pôsobiace v športe účinne uplatňovať nároky na náhradu škody a/alebo nemajetkovej ujmy vyplývajúce z porušenia svojich ľudských práv pred týmito orgánmi? Hoci športové orgány (vrátane CAS) rozhodujú o významných otázkach ovplyvňujúcich kariéru a život členov športového hnutia, predsa len nie sú začlenené do klasickej súdnej štruktúry štátu. Práve z tohto dôvodu ESLP vo svojom prelomovom rozsudku *Mutu a Pechstein proti Švajčiarsku* konštatoval, že konanie pred CAS, ktoré sa uskutočňuje mimo sféry všeobecného súdnictva Švajčiarska, musí zodpovedať požiadavke transparentnosti a verejnej kontroly arbitrážneho procesu.³⁰ ESLP tak potvrdil uplatniteľnosť článku 6 Dohovoru na športové konanie, čím jednoznačne posilnil postavenie členov športového hnutia a otvoril im priestor na namietanie porušení svojich procesných práv, a to nielen počas konania pred prvostupňovými športovými orgánmi a CAS, ale aj v prípade následného preskúmavania rozhodnutí CAS pred švajčiarskym Tribunal fédéral, resp. pred ESLP, ak vnútroštátne opravné prostriedky neposkytnú účinnú nápravu.³¹ V tejto súvislosti však vzniká ďalší problém. Zatiaľ čo procesné práva členov športového hnutia – ako sú právo na spravodlivý proces, rovnosť zbraní či právo na verejné prerokovanie veci – majú oporu v článku 6 Dohovoru, otázka ochrany hmotných (materiálnych) ľudských práv v rámci športového rozhodcovského konania zostáva menej jednoznačná.

²⁷ *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko*, rozsudok ESLP zo dňa 2. októbra 2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10.

²⁸ DUVAL, A. Not in My Name! Claudia Pechstein and the Post-Consensual Foundations of the Court of Arbitration for Sport. In H. R. FABRI, A. N. CHAIB, I. VENZKE, A. VON BOGDANDY. *International Judicial Legitimacy: New Voices and Approaches*. Baden-Baden : Nomos, 2020, s. 169 – 202.

²⁹ SHAHLAEI, F. The Collision between Human Rights and Arbitration: the Game of Inconsistencies at the Court of Arbitration for Sport. In *Arbitration International*, roč. 40, č. 2, 2024, s. 33 – 34.

³⁰ *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko*, rozsudok ESLP zo dňa 2. októbra 2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10, bod 115

³¹ Tamže.

V praxi možno konštatovať, že prakticky všetky spory, ktoré boli prejednávané pred orgánmi slovenských športových zväzov alebo Športovým arbitrážnym tribunálom SOŠV, v prípade podania opravného prostriedku napokon končia pred CAS, ktorý sa *de facto* stal konečnou autoritou pri riešení športových sporov v medzinárodnom kontexte. Jedným z hlavných dôvodov, ktoré podľa ESĽP prispeli k legitimizácii povinnosti obrátiť sa na športové orgány a následne na CAS, bola existencia možnosti súdneho preskúmania rozhodnutí CAS zo strany švajčiarskeho Tribunal fédéral.³² Práve táto preskúmateľnosť rozhodnutí švajčiarskym všeobecným súdom predstavuje dodatočnú záruku právnej ochrany materiálnych ľudských práv a súladu s požiadavkami na spravodlivý proces. V tejto súvislosti však treba uviesť, že § 393 Švajčiarskeho občianskeho súdneho poriadku a § 190 ods. 2 zákona o medzinárodnom práve súkromnom taxatívne určujú dôvody, na základe ktorých je možné napadnúť rozhodcovské nálezy CAS pred švajčiarskym Tribunal fédéral. Medzi tieto dôvody patrí napríklad porušenie zásady rovnosti medzi stranami sporu, práva na vypočutie alebo rozpor rozhodnutia CAS s verejným poriadkom Švajčiarska. Na rozdiel od (národných) všeobecných súdov, ktoré sú povinné uplatňovať ľudskoprávne normy vo všetkých aspektoch sporu, vo švajčiarskom právnom systéme neexistuje žiadne ustanovenie mimo rámca už uvedených garancií, ktoré by zaväzovalo rozhodcovský súd v podobe CAS rešpektovať alebo posudzovať porušenie materiálnych ľudských práv. Práve z tohto dôvodu CAS nie je dostatočne právne donútený zo strany švajčiarskej legislatívy preskúmať, či rozhodnutie (národnej alebo medzinárodnej) športovej organizácie porušuje právo na súkromie, telesnú integritu, slobodu prejavu, dôstojnosť alebo iné základné práva garantované Dohovorom, Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach alebo inými medzinárodnými ľudskoprávnymi predpismi. Tento legislatívny deficit vytvára značnú právnu neistotu. Aj keď sa niektorí rozhodcovia športových orgánov vrátane CAS odvolávajú na medzinárodné ľudskoprávne normy, robia to podľa vlastného uváženia, nie na základe právnej povinnosti vyplývajúcej z aplikovateľného práva v podobe *lex sportiva*.³³ Z toho dôvodu môže dochádzať k nerovnováhe medzi procesnou a materiálnou ochranou práv, pričom členovia športového hnutia – a primárne športovci – ako slabšie strany v rámci športovej štruktúry – nemajú zaručený účinný prostriedok nápravy v prípade zásahu do svojich základných práv. V konečnom dôsledku to znamená, že hoci CAS – ako posledná inšancia v rámci „súdnej sústavy“ založenej podľa *lex sportiva* – musí zabezpečiť spravodlivý proces podľa minimálnych štandardov Dohovoru, jeho rozhodovacia činnosť nemusí automaticky zaručovať rešpektovanie samotnej podstaty ľudských práv.³⁴ Tento prístup však čoraz častejšie naráža na kritiku právnej doktríny, ktorá upozorňuje, že štát (v našom prípade, a vzhľadom na sídlo CAS – Švajčiarsko) nesie zodpovednosť aj za ochranu

³² Tamže, bod 98, 149.

³³ SHINOHARA, T. Human Rights in Sports Arbitration: What Should the Court of Arbitration for Sport do for Protecting Human Rights in Sports? In *Liverpool Law Review*, roč. 45, 2024, s. 198.

³⁴ KRŮMIŇŠ, T. Arbitration and Human Rights: approaches to excluding the annulment of arbitral awards and their compatibility with the ECHR. In KRŮMIŇŠ, T. (ed.) *Arbitration and Human Rights. Approaches to Excluding the Annulment of Arbitral Awards and Their Compatibility with the ECHR*. Cham : Springer, 2020, s. 12.

práv jednotlivcov vo vzťahoch so súkromnými subjektmi, akými sú napr. športové organizácie. Podľa koncepcie tzv. horizontálneho účinku ľudských práv totiž štáty majú pozitívnu povinnosť zabezpečiť, aby aj súkromní aktéri rešpektovali základné práva – osobitne v prípadoch, keď ide o zraniteľné skupiny, ako sú členovia športového hnutia.³⁵ Predovšetkým je to z dôvodu, že športové organizácie vykonávajú moc podobnú verejnej autorite, majú monopolné postavenie³⁶ a ich rozhodnutia môžu zásadným spôsobom zasahovať do základných práv svojich členov – napríklad do práva na rovnosť, súkromie, dôstojnosť či slobodu prejavu.³⁷ Preto je namieste, aby tieto organizácie niesli zodpovednosť za rešpektovanie ľudskoprávných štandardov, a to bez ohľadu na skutočnosť, že nejde o štátne inštitúcie v užšom zmysle slova.

Po druhé, *lex sportiva* v podobe stanov, etických kódexov a disciplinárnych predpisov športových organizácií (či už národných alebo medzinárodných) explicitne odkazuje na dodržiavanie ľudských práv.³⁸ V týchto dokumentoch sa športové zväzy zaväzujú konať v súlade so základnými princípmi ľudskej dôstojnosti, rovnosti a nediskriminácie, pri rešpektovaní medzinárodne uznávaných ľudských práv v pôsobnosti športového hnutia. To znamená, že rešpektovanie ľudských práv nie je len abstraktnou hodnotou, ale konkrétnou normatívnou požiadavkou, ktorú sa členovia športového hnutia – vrátane športových organizácií – zaviazali dodržiavať. Tento krok robí ľudské práva zmluvne záväznými pre celý organizovaný šport a jeho členov, čím sa posilňuje význam Dohovoru a iných ľudskoprávných predpisov ako priamo aplikovateľného prameňa práva v sporoch pred orgánmi rozhodovania sporov v športe.

Práve z už uvedených dôvodov, ako aj v dôsledku rastúceho akademického a judikátorného uznania, že princípy Dohovoru sa majú uplatňovať aj v rámci konaní pred orgánmi spravodlivosti športového sektora,³⁹ začali v posledných rokoch rozhodcovské panely CAS čoraz častejšie priznávať nepriamu aplikovateľnosť Dohovoru na prípady predložené CAS, a to aj napriek tomu, že ide o spory medzi súkromnými subjektmi.⁴⁰ Jeden z rozhodcov CAS dokonca označil za „celkom samozrejmé“, že športová organizácia sa nemôže vyhnúť uplatňovaniu ľudskoprávných princípov len tým, že vo svojich predpisoch a pravidlách neuvedie jednoznačne vymáhateľné odkazy na ľudské práva. Inými

³⁵ SHINOHARA, T. Which states parties should be held responsible for the implementation of positive obligations under the ECHR in sports-related disputes?. In *The International Sports Law Journal*, 2021, roč. 22, 2024, s. 332 – 342.

³⁶ PAPALOUKAS, M. Monopoly: An Inherent Feature of the Sports Market or the Result of Sports Autonomy? [online], 2011, [cit. 24. 09. 2025]. Dostupné na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2339781.

³⁷ SHAHLAEI, F. *The Horizontal Effect of International Human Rights Law and the Court of Arbitration for Sport*, s. 92.

³⁸ Pozri napr. čl. 8 ods. 1 stanov Slovenského futbalového zväzu, čl. 7 ods. 1 stanov Slovenskej plaveckej federácie, Olympijská charta – základné princípy olympizmu.

³⁹ SHAHLAEI, F. *The Horizontal Effect of International Human Rights Law and the Court of Arbitration for Sport*, DULITZKY, A. *Sporting and Exporting European Human Rights Law*. In *New York University Journal of International Law and Politics*, roč. 56, 2024.

⁴⁰ Rozhodnutie CAS zo dňa 6. februára 2012, CAS 2011/A/2384 & CAS 2011/A/2386, bod 22, rozhodnutie CAS zo dňa 14. apríla 2016, CAS 2015/A/4304, bod 46, rozhodnutie CAS zo dňa 29. novembra 2016, CAS 2016/O/4469, bod 170.

slovami, absencia výslovnej zmienky o ľudských právach v športových pravidlách neznamena, že ich športová organizácia nemusí rešpektovať. Tieto princípy sa musia zohľadňovať zakaždým, keď ide o ochranu práv jednotlivcov bez ohľadu na formálne zakotvenie v štatútoch či predpisoch.⁴¹

Interné rozhodovacie panely športu, a hlavne orgán poslednej inštancie – CAS, majú teda zložitú úlohu – nachádzajú sa na pomedzí verejného a súkromného práva, no ich rozhodnutia majú zásadné dôsledky na základné práva členov športového hnutia. Síce nie sú priamo viazané medzinárodnými ľudskoprávnymi záväzkami, avšak *lex sportiva* im umožňuje (a v niektorých prípadoch aj ukladá) zohľadňovať ľudskoprávne normy.⁴² Napriek nevyhnutnosti aplikovať ľudskoprávne predpisy, o. i. aj prípad *Caster Semenya proti IAAF* ukázal, že športové organizácie, či už národné alebo medzinárodné, resp. CAS, často ignorujú tieto predpisy, alebo adekvátne ich pri svojej činnosti nezohľadňujú, najmä pre nedostatok expertízy v oblasti ľudských práv.⁴³

Z uvedeného vyplýva, že ochrana materiálnych ľudských práv v športe naráža na vážne systémové prekážky – nielen v právnej konštrukcii rozhodovacieho procesu o ľudskoprávnych otázkach vnútri športovej organizácie, ale aj v praktickej (ne)prípravenosti rozhodcov riešiť otázky ľudskoprávnej povahy. O to dôležitejšie je, aby tieto prípady podliehali intenzívnejšiemu preskúmaniu zo strany nezávislých súdov – aspoň švajčiarskej Tribunal fédéral a ESLP – a aby bol celý systém doplnený o záruky, ktoré posilnia reálnu ochranu športovcov a iných členov športového hnutia ako nositeľov základných práv.

3. Preskúmateľnosť rozhodnutí CAS švajčiarskym Tribunal fédéral

Otázka preskúmateľnosti rozhodnutí CAS, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť porušiteľa práva (športová organizácia) a obete (najčastejšie športovec alebo tréner), predstavuje dôležitý prvok v systéme ochrany základných práv účastníkov konania. Keďže CAS je rozhodcovský orgán so sídlom vo Švajčiarsku, jedinou právnou cestou preskúmania jeho rozhodnutí je žaloba podaná na švajčiarsky Tribunal fédéral.⁴⁴ Rozsah súdneho preskúmania, ktorý môže Tribunal fédéral voči rozhodnutiam CAS vykonať, je však výrazne obmedzený, a to na striktné vymedzené dôvody. Medzi prípustné dôvody preskúmania patria napríklad nesprávne zloženie rozhodcovského senátu, nedodržanie pravidiel o jurisdikcii, rozhodovanie ultra petita, porušenie zásady kontradiktórnosti a rovnosti strán, ako aj rozpor rozhodnutia s verejným poriadkom.⁴⁵ Z tejto konštatácie vyplýva, že švajčiarska právna úprava zakladá mimoriadne úzky priestor na zásah všeobecného súdu do rozhodnutí CAS, a to výlučne v otázkach procesnej integrity konania, teda

⁴¹ Rozhodnutie CAS zo dňa 16. apríla 2026, 2015/A/4304, bod 45.

⁴² Športový arbitrážny súd (CAS). *Kódex pre rozhodcovské konanie v športových sporoch*, verzia účinná od 1. januára 2023, čl. R58.

⁴³ Rozhodnutie CAS zo dňa 30. apríla 2019, CAS 2018/O/5794, rozhodnutie CAS zo dňa 30. apríla 2019, CAS 2018/O/5798.

⁴⁴ Švajčiarsky federálny zákon o medzinárodnom súkromnom práve z 18. decembra 1987 (SR 291), čl. 190 ods. 2.

⁴⁵ Tamže.

nie v jeho vecnej stránke. Ak účastník arbitrážneho konania namieta chybné vecné posúdenie zo strany CAS, môže pred švajčiarskym Tribunal fédéral výhradne argumentovať nezlučiteľnosťou rozhodnutia s verejným poriadkom.⁴⁶

Pojem „verejný poriadok“ je však podľa švajčiarskej judikatúry interpretovaný reštriktívne. Rozhodnutie sa považuje za odporujúce verejnému poriadku len v prípade, ak popiera základné princípy švajčiarskeho právneho poriadku, ktoré sú všeobecne uznávané ako nevyhnutné na fungovanie právneho štátu.⁴⁷ Judikatúra Tribunal fédéral zároveň potvrdzuje, že obsah pojmu verejného poriadku je flexibilný a môže sa meniť v závislosti od kontextu konkrétneho prípadu,⁴⁸ pretože nie je možné vopred taxatívne vymedziť práva a princípy, ktoré by boli jeho súčasťou.⁴⁹ Podľa názoru ESLEP zahŕňa aj princípy zákazu diskriminácie, ochrany ľudskej dôstojnosti a – prinajmenšom do určitej miery – aj právo na slobodný výkon povolania.⁵⁰ Napriek tomu Tribunal fédéral systematicky vylučuje zo svojho prieskumu viaceré otázky vecnej povahy, ako sú výklad zmlúv (vrátane stanov športových organizácií), uplatňovanie hmotného práva, skutkové zistenia či hodnotenie dôkazov.⁵¹ Osobitne v antidopingových konaniach Tribunal fédéral odmieta uplatniť zásady trestného práva, ako sú prezumpcia nevinoty alebo zásada *in dubio pro reo*. Rovnako odmieta zahrnúť do verejného poriadku pravidlá o rozložení dôkazného bremena a otázky zavinenia. Dokonca ani zjavne nesprávna aplikácia práva alebo faktická chyba nezakladajú samy osebe dôvod na zrušenie arbitrážneho rozhodnutia.⁵²

Hoci pojem „verejný poriadok“ ostáva nejasný, zároveň predstavuje dôležitý spojovací článok medzi preskúmaním rozhodnutí CAS a ochranou ľudských práv v športe, keďže jeho základné hodnoty sa často prekrývajú s princípmi chránenými medzinárodným právom v oblasti ľudských práv.

Na základe uvedených faktov možno konštatovať, že sudcovia Tribunal fédéral majú takmer absolútnu voľnosť pri rozhodovaní o športových sporoch na základe námietky rozporu s verejným poriadkom. Takýto prístup sa môže vnímať ako nespravodlivý osobitne v prípadoch, keď príslušníci športu nie sú skutočnými zmluvnými partnermi rozhodcovskej dohody, ale sú k arbitráži zaviazaní nepriamo – prostredníctvom členstva vo svojich športových organizáciách. V dôsledku toho sa objavujú výzvy na menej reštriktívny výklad verejného poriadku v športe, ktorý by umožnil efektívnejší dohľad nad rozhodnutiami CAS.⁵³ M. Baddeley vo svojich úvahách dokonca navrhla predefinovať pojem *verejný poriadok* tak, aby umožnil Tribunal fédéral flexibilnejšie preskúmať, či rozhodcovské konanie pred CAS rešpektuje základné práva členov športových organizá-

⁴⁶ Tamže.

⁴⁷ Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 5. júna 2023, sp. zn. 4A_184/2023, bod 6.1.

⁴⁸ Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 17. mája 2022, sp. zn. 4A_10/2022, bod 5.2.1.

⁴⁹ Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 2. mája 2022, sp. zn. 4A_564/2021, bod 6.1.1., rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. februára 2018, sp. zn. 4A_260/2017, bod 5.1.

⁵⁰ Semenya v. Švajčiarsko, rozsudok ESLEP, 11. júla 2023, č. sťažnosti 10934/21.

⁵¹ Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. februára 2018, sp. zn. 4A_260/2017, bod 5.1.

⁵² Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. júna 2008, sp. zn. 4A_18/2008, bod 2.2.

⁵³ Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 10. júna 2010, sp. zn. 4A_458/2009.

cií.⁵⁴ Takto koncipovaný návrh by však zásadným spôsobom narušil dlhodobo uplatňovanú zásadu, podľa ktorej súdy nezasahujú do vecnej stránky arbitrážnych rozhodnutí a nevykonávajú ich meritórne preskúmanie. Uvedená zásada slúži na zachovanie autonómie rozhodcovského konania a prispieva k jeho efektívnosti a právnej istote účastníkov. Rozšírenie obsahu verejného poriadku by síce mohlo narušiť zásadu obmedzeného súdneho prieskumu veci, avšak určitý stupeň kontroly by mohol predstavovať nevyhnutnú garanciu kvality rozhodcovského procesu, ktorú si členovia športového hnutia nepochybne zaslúžia vzhľadom na nútený charakter arbitráže.⁵⁵ Ako upozorňuje A. Duval, pretrvávajúci postoj Švajčiarskeho federálneho tribunálu, ktorý systematicky uprednostňuje ochranu arbitrážnych rozhodnutí CAS pred vecnou analýzou ľudskoprávných námietok, môže mať za následok faktické vylúčenie určitých jednotlivcov – najmä profesionálnych športovcov – z efektívnej ochrany práv garantovaných Dohovorom.⁵⁶

Ak by sa tento trend rozšíril na väčšinu športových organizácií, otázka uplatniteľnosti Dohovoru v športe by sa mohla stať čoraz formálnejšou (nie vecnou). Právna diskusia by sa preto mala presunúť od otázky „či“ k otázke „ako“ sú ľudské práva aplikované v rozhodovaní športových orgánov vrátane CAS.

4. Preskúmateľnosť rozhodnutí CAS pred EŠLP

Súdny dvor EÚ, ktorý v posledných rokoch výrazne dopĺňa judikatúru EŠLP v oblasti športového práva, poukázal na fakt, že problém obmedzenej súdnej kontroly rozhodnutí športovej arbitráže má celosvetový rozmer, a to bez ohľadu na to, či ide o slovenský alebo medzinárodný prípad. „*Zdržanlivý postoj Tribunal fédéral vyvoláva otázky o skutočnej úrovni ochrany základných práv v športe – najmä vzhľadom na výraznú nerovnováhu síl medzi jednotlivými športovcami a športovými inštitúciami, ako aj na faktickú nemožnosť voľby iného rozhodovacieho orgánu než CAS.*“⁵⁷

Napriek tomuto negatívnemu faktum nemôžeme tvrdiť, že ľudské práva športovcov ostávajú navždy nepovšimnuté. Hoci CAS nie je verejnou inštitúciou, ale súkromnou nadáciou riadenou Medzinárodnou radou pre športovú arbitráž (ICAS), nachádza sa na území Švajčiarska, ktoré je zmluvnou stranou Dohovoru. To znamená, že za určitých okolností môžu byť jeho rozhodnutia predmetom preskúmania zo strany EŠLP.⁵⁸ EŠLP totiž vo veci *Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko* uznal, že Švajčiarsko môže niesť zodpovednosť za porušenia ľudských práv počas konania pred CAS. „*Pasivita alebo nezáujem orgánov zmluvného štátu vo vzťahu k činnosti súkromných subjektov, ktoré porušujú práva iných osôb ga-*

⁵⁴ BADDELEY, M. The extraordinary autonomy of sports bodies under Swiss law: lessons to be drawn. In *International Sports Law Journal*, roč. 20, č. 3, 2020.

⁵⁵ Tamže.

⁵⁶ DUVAL, A. Embedded Lex Sportiva: The Swiss Roots of Transnational Sports Law and Governance. In A. DUVAL, A. KRÜGER, & J. LINDHOLM. *The European Roots of the Lex Sportiva: How Europe Rules Global Sport*. Londýn : Bloomsbury Publishing, 2024, s. 17 – 40.

⁵⁷ Rozsudok Súdného dvora (Veľkej komory) zo dňa 21. decembra 2023, vec C-124/21 P, International Skating Union v. Európska komisia, body 193 – 199, 225.

⁵⁸ Športový arbitrážny súd (CAS). *Kódex pre rozhodcovské konanie v športových sporoch*, verzia účinná od 1. 1. 2023.

*rantované Dohovorom, môže zakladať zodpovednosť tohto štátu za porušenie Dohovoru.*⁵⁹ Z toho vyplýva, že porušenie ľudských práv zo strany súkromných subjektov môžu zakladať medzinárodnoprávnú zodpovednosť zmluvného štátu podľa Dohovoru, a to v prípade, ak ich štát (napr. prostredníctvom Tribunal fédéral) výslovne alebo implicitne potvrdil, schválil alebo im nebránil, hoci o nich vedel. Ilustratívnym príkladom je článok 8 Dohovoru, ktorý neukladá štátu len negatívnu povinnosť zdržať sa svojvoľných zásahov do súkromného a rodinného života, ale zároveň zahŕňa aj pozitívne záväzky zabezpečiť jeho rešpektovanie aj vo vzťahoch medzi jednotlivcami. Tieto pozitívne povinnosti môžu spočívať v potrebe prijať legislatívne a praktické opatrenia, ktoré zohľadňujú rôzne chránené záujmy podľa konkrétnych okolností prípadu. Hoci hranica medzi negatívnymi a pozitívnymi záväzkami nie je vymedzená striktné, v oboch prípadoch je štát povinný zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi právami jednotlivca a verejným záujmom. Pri napĺňaní tejto povinnosti mu zároveň prináleží určitý priestor na uváženie („margin of appreciation“).⁶⁰

Na účely posúdenia, či došlo k porušeniu pozitívnych záväzkov štátu, uplatňuje ESELP dve kľúčové kritériá: (1) či mal štát vedomosť alebo mal mať vedomosť o porušení práv a (2) či existuje príčinná súvislosť medzi jeho (ne)konaním a samotným porušením práv podľa Dohovoru.⁶¹ V tejto súvislosti J. F. Akandji-Kombe uviedol: „Zmluvný štát môže niesť zodpovednosť za porušenia Dohovoru medzi súkromnými osobami v prípade, že jeho právny systém zlyhá pri zabezpečení účinnej ochrany práv. Takéto zlyhanie môže spočívať v úplnej absencii právnej úpravy, v nedostatočných právnych prostriedkoch alebo v neexistencii vhodných opatrení, ktoré by napravili právny stav nezlučiteľný s požiadavkami Dohovoru.“⁶²

Vďaka uvedenej forme zodpovednosti Švajčiarska má ESELP právomoc posudzovať sťažnosti týkajúce sa rozhodnutí a opomenutí CAS, ak napadnuté rozhodnutie predstavuje porušenie procesnoprávných alebo hmotnoprávných ustanovení Dohovoru. V tejto súvislosti C. Loven argumentuje, že „... ak chce jednotlivec podať sťažnosť na ESELP, týkajúcu sa správania súkromného subjektu, musí ísť o vertikálny vzťah – teda vzťah medzi jednotlivcom a štátom. Nemôže to byť čisto horizontálny vzťah medzi dvoma súkromnými osobami. Iba v takom prípade je sťažnosť prípustná z hľadiska osobnej príslušnosti súdu (ratione personae). Ako príklad uvádza situáciu, keď jednotlivec podá na vnútroštátnych súdoch žalobu proti inému súkromnému subjektu a následne sa obráti na ESELP s tvrdením, že štát v tomto konaní konal nedostatočne alebo vôbec. Tým sa pôvodne horizontálny spor transformuje na vertikálny, v ktorom sa posudzuje zodpovednosť štátu.“⁶³ Tento prístup bol

⁵⁹ Tamže.

⁶⁰ López Ribalda a ďalší v. Španielsko, rozsudok ESELP, 17. 10. 2019, č. sťažnosti 1874/13 a 8567/13, bod 111 – 112. *Obst v. Nemecko*, rozsudok ESELP, 23. 09. 2010, č. sťažnosti 425/03, bod 41.

⁶¹ Öneriildiz v. Turecko, rozsudok ESELP, 30. 11. 2004, č. sťažnosti 48939/99, bod 101.

⁶² Akandji-Kombe J. *Positive obligations under the European Convention on Human Rights: a guide to the implementation of the European Convention on Human Rights. Human rights handbooks, No. 7.* Strassbourg : Council of Europe, 2007, s. 15.

⁶³ LOVEN, C. Verticalised cases before the European Court of Human Rights unravelled: an analysis of their characteristics and the Court's approach to them. *Netherlands Quarterly of Human Rights*, 2020, roč. 38, č. 4, s. 262 – 263, 247.

opätovne a ešte razantnejšie potvrdený v prípade *Semenya v. Švajčiarsko*. EŠLP zdôraznil, že aj keď ide o rozhodovanie súkromnoprávnej inštitúcie (CAS), štát je zodpovedný za zabezpečenie ochrany práv jednotlivcov garantovaných Dohovorom, najmä ak je CAS fakticky jediným dostupným fórom ochrany práv člena športového hnutia.⁶⁴ Z hľadiska *ratione loci* tak EŠLP nevidí žiadne prekážky vo svojej právomoci posudzovať prípady, v ktorých boli rozhodnutia CAS potvrdené Tribunal fédéral. Kľúčovým kritériom na pripísanie zodpovednosti Švajčiarsku v týchto prípadoch je, či CAS a Tribunal fédéral poskytl primerané inštitucionálne a procesné záruky na ochranu práv sťažovateľov.⁶⁵

Pri posudzovaní právomoci Tribunal fédéral a EŠLP vo veciach preskúmania rozhodnutí CAS, ktoré boli vydané v dôsledku zlyhaní (národných a medzinárodných) športových organizácií vykonávajúcich regulačné a disciplinárne právomoci voči jednotlivcom z celého sveta, sa nevyhnutne nastoľuje otázka rozsahu osobnej pôsobnosti (*ratione personae*) jurisdikcie EŠLP. Konkrétne je potrebné analyzovať, či každé rozhodnutie CAS podlieha preskúmaniu zo strany EŠLP, alebo len tie rozhodnutia, ktoré sa týkajú osôb patriacich pod jurisdikciu členských štátov Rady Európy. V súčasnom globalizovanom športe totiž športové zväzy (a hlavne tie medzinárodné) vykonávajú regulačný a disciplinárny dohľad nad športovcami bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, čím sa fakticky stávajú predĺženou rukou štátu. Táto forma efektívnej jurisdikcie vytvára osobitný priestor na uplatnenie kritéria *ratione personae* aj v prípadoch s extrateritoriálnym dosahom. Ako zdôraznil sudca Pavli vo svojom súhlasnom stanovisku v prípade *Semenya v. Švajčiarsko*, nejde o jednostrannú činnosť jednotlivca mimo územia Švajčiarska, ale o dôsledok regulačných zásahov športových organizácií, ktoré konajú na základe authority odvodeného z právneho poriadku hostiteľského štátu.⁶⁶

Vzhľadom na túto skutočnosť možno tvrdiť, že z dôvodu absencie globálne záväzného systému ochrany ľudských práv v športe predstavuje EŠLP najvhodnejšie a najefektívnejšie fórum na preskúmanie rozhodnutí športových organizácií. Vďaka svojej inštitucionálnej nezávislosti záväznej judikatúre a schopnosti aplikovať Dohovor v transnacionálnych kontextoch, poskytuje jednotný a predvídateľný rámec na ochranu práv členov športového hnutia, ktorí sú inak vystavení fragmentovanému a nerovnomernému zaobchádzaniu naprieč rôznymi právnymi poriadkami. EŠLP týmto spôsobom pôsobí ako stabilizujúci prvok v globálnom športe – nielen tým, že vytvára spoločné štandardy ochrany, ale aj tým, že ponúka reálny a prístupný prostriedok nápravy pre jednotlivcov, ktorých základné práva boli porušené rozhodnutiami športových organizácií či CAS a bez efektívnej vonkajšej kontroly.

Rozsudok Veľkej komory EŠLP vo veci *Semenya v. Švajčiarsko* predstavuje zásadný prelom v diskusii o miere preskúmateľnosti rozhodnutí CAS a zároveň nanovo definuje požiadavky na úroveň súdneho dohľadu nad činnosťou športových organizácií a športových arbitrážnych tribunálov sídlacích v členských štátoch Rady Európy. Jadrom kritiky

⁶⁴ *Semenya v. Švajčiarsko*, rozsudok EŠLP, 11. 07. 2023, č. sťažnosti 10934/21.

⁶⁵ Tamže.

⁶⁶ *Semenya v. Švajčiarsko*, rozsudok EŠLP, 11. 07. 2023, č. sťažnosti 10934/21, súhlasné stanovisko sudcu Dariana Pavliho, ods. 3.

nie je samotná existencia autonómneho rozhodovacieho konania v rámci športovej obci, ale zlyhanie štátu – v prvom stupni štátu, ktorý poskytuje sídlo športovej organizácii (t. j. porušiteľovi ľudského práva, a v druhom stupni Švajčiarska (t. j. štátu, ktorý poskytuje sídlo CAS a Tribunal fédéral) – zabezpečiť, aby toto rozhodovacie konanie podľa *lex sportiva* prebiehalo v súlade s požiadavkami Dohovoru.⁶⁷

Štáty a predovšetkým Švajčiarsko svojím dlhodobým odmietaním prijať zodpovednosť za dôsledky rozhodnutí inštitúcií, ktoré hostia a legitimizujú, vytvárajú priestor na systematické obchádzanie základných práv. Navyše, takýto prístup oslabuje dôveru v celý systém rozhodovacieho konania v športe, pretože vedie k situácii, v ktorej formálne nezávislé a apolitické fórum predstavuje priestor, kde je zákonná ochrana právne najslabších účastníkov značne obmedzená.

Z tohto pohľadu nie je rozsudok *Semenya* len individuálnym úspechom jednej športovkyne, ale predovšetkým právnou a normatívnou výzvou adresovanou štátom poskytujúcim sídlo športovým organizáciám a švajčiarskemu súdnictvu. Ak má Švajčiarsko aj naďalej pôsobiť ako dôveryhodný hostiteľ CAS, nemôže sa dlhodobo skrývať za koncept súkromnej autonómie bez toho, aby súčasne zabezpečilo minimálne štandardy právnej ochrany. Tvrdenie, že športová arbitráž si vyžaduje špecifické pravidlá a flexibilitu, nemôže ospravedlniť trvalé podhodnocovanie požiadaviek ochrany ľudských práv. Napokon, ak má medzinárodný právny poriadok ostať normatívne konzistentný, je nevyhnutné, aby členské štáty Rady Európy – a najmä tie, ktoré poskytujú útočisko mocným medzinárodným arbitrážnym inštitúciám – zabezpečili nielen procesné, ale aj materiálne dodržiavanie ľudských práv. Švajčiarsky model, ako ho odhaľuje prípad *Semenya*, ukazuje na hranice súkromnej autonómie, ktoré boli doteraz systematicky ignorované, a ponúka ESLP príležitosť predefinovať úlohu národných súdov pri kontrole rozhodnutí športových organizácií. V opačnom prípade hrozí, že právo sa stane nástrojom na legitimizovanie nerovnováhy medzi silnými športovými organizáciami a slabšími stranami v podobe športovcov, trénerov a iných členov športového hnutia.

Záver

Na priesečníku športu, práva a ľudskej dôstojnosti sa odohráva tichý, no zásadný zápas o redefiníciu spravodlivosti a nutnosti ochrany ľudských práv v globálnom športovom systéme. Šport, ktorý mal byť metaforou férovosti a rovnosti šancí, sa čoraz viac ukazuje ako priestor, kde sa mocenské nerovnováhy a právne medzery pretvárajú na systémové prekážky ochrany základných práv jednotlivca. Ak bol kedysi šport chápaný ako „posledné útočisko čistej súťaže“, dnes je potrebné vnímať ho ako komplexný právny ekosystém, v ktorom sa stretáva autonómia *lex sportiva* s imperatívom univerzálnej ochrany ľudskej dôstojnosti.

Z článku vyplýva, že hoci UNGP a Európska charta športu stanovujú jasné normatívne očakávania, ich mäkký právny charakter nestačí na reálne zabezpečenie efektívnej ochrany práv jednotlivcov v športe. Slovenské športové prostredie, podobne ako medzi-

⁶⁷ *Semenya v. Švajčiarsko*, rozsudok Veľkého senátu ESLP, 10. 07. 2025, č. sťažnosti 10934/21.

národné, zostáva poznačené dualitou – medzi deklarovaným rešpektom k ľudským právam a praktickou neochotou vytvárať vynútiteľné mechanizmy zodpovednosti. Tento paradox je ešte vypuklejší v kontexte rozhodovacej autonómie športových orgánov, ktoré síce majú špecializovanú expertízu, no zároveň fungujú v uzavretom systéme bez vonkajšej kontroly. Práve preto sa otázka, či ochrana ľudských práv v športe má byť otázkou slobody alebo povinnosti, mení na test dôveryhodnosti samotnej idey športovej spravodlivosti.

Rozsudky ESĽP vo veciach Mutu, Pechstein a Semenya naznačujú posun od formálneho k materiálnemu chápaniu ľudskoprávných záväzkov športových organizácií. Otvárajú dvere k novému modelu, v ktorom rozhodovacie konanie pred rozhodovacích panelov športových organizácií a arbitrážna autonómia CAS už nie je absolútnou dogmou, ale nástrojom, ktorý musí obstáť v svetle medzinárodných štandardov ochrany práv. Z perspektívy právnej teórie to predstavuje renesanciu horizontálneho účinku ľudských práv – uznanie, že aj súkromné inštitúcie disponujúce faktickou mocou nad osudmi jednotlivcov a musia niesť zodpovednosť za ochranu ľudských práv, a to v porovnateľnej miere ako štáty. Slovenská republika ako štát poskytujúci sídlo národným športovým organizáciám, alebo Švajčiarsko ako hostiteľ CAS sa tak ocitá v pozícii, kde jeho zdržanlivý postoj prestáva byť prejavom rešpektu k autonómii športu a mení sa na formu právneho alibizmu, ktorý podryva samotný zmysel Dohovoru.

V slovenskom kontexte tento vývoj odhaľuje potrebu zásadnej transformácie. Štát sa nemôže uspokojiť s rolou tichého pozorovateľa. Ak má plniť svoje pozitívne záväzky podľa Dohovoru a iných medzinárodných ľudskoprávných záväzkov, musí aktívne skúmať, ako športové organizácie nakladajú s ľudskými právami svojich členov, vytvoriť funkčné mechanizmy nahlasovania a vyšetrovania porušení, a zaviesť procesné garancie pre všetkých účastníkov športového života. Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR by malo v tejto súvislosti prevziať regulačnú zodpovednosť nielen formálne, ale aj materiálne – prostredníctvom legislatívy, metodických štandardov, nezávislých etických komisií a transparentného dohľadu nad činnosťou športových organizácií.

Budúcnosť športového práva a *lex sportiva* tak nespočíva v opakovanej glorifikácii športovej autonómie, ale v jej zrelej reinterpretácii: ako autonómie zodpovednej, otvorenej a kompatibilnej s ľudskoprávnym rámcom. Rozhodovacie konanie v športe, ktoré nedokáže reflektovať základné hodnoty rovnosti a dôstojnosti, sa mení na formálny rituál bez obsahu.

Ak teda chceme hovoriť o športe ako o skutočne inkluzívnom a hodnotovom fenoméne, musíme prijať, že jeho sila nespočíva v rekordoch, ale v rešpekte. V rešpekte k človeku ako bytosti, ktorá má nielen právo súťažiť, ale aj právo byť chránená. To je výzva nielen pre Slovensko, ale pre celý svet športu – premeniť princíp „fair play“ na právny záväzok.

Literatúra

ANONYM. Revised host city contract to include human rights, [online], 2017, [cit. 08.10.2025]. Dostupné na: <https://www.ituc-csi.org/olympics-revised-host-city>

- BADDELEY, M. The extraordinary autonomy of sports bodies under Swiss law: lessons to be drawn. In *International Sports Law Journal*, roč. 20, č. 3, 2020
- BILCHITZ, D. The Ruggie framework: an adequate rubric for corporate human rights obligations?. In *International journal on human rights*, roč. 7, č. 12, 2015
- DULITZKY, A. Sporting and Exporting European Human Rights Law. In *New York University Journal of International Law and Politics*, roč. 56, 2024
- DUVAL, A. Embedded Lex Sportiva: The Swiss Roots of Transnational Sports Law and Governance. In A. DUVAL, A. KRÜGER & J. LINDHOLM. *The European Roots of the Lex Sportiva: How Europe Rules Global Sport*. Londýn : Bloomsbury Publishing, 2024
- DUVAL, A. Not in My Name! Claudia Pechstein and the Post-Consensual Foundations of the Court of Arbitration for Sport. In H. R. FABRI, A. N. CHAIB, I. VENZKE, A. VON BOGDANDY. *International Judicial Legitimacy: New Voices and Approaches*. Baden-Baden : Nomos, 2020
- DUVAL, A. The Olympic Charter: A Transnational Constitution Without a State? In *Journal of Law and Society*, roč. 45, č. 1, 2018
- GAŠPER, T. Mal ich trénovať gymnastiku, maloleté dievčatá miesto toho sexuálne zneužíval. Ohavný prípad z Kysúc otriasol Slovenskom, [online], 2023, [cit. 24. 10. 2025]. Dostupné na: <https://www.interez.sk/mal-ich-trenovat-gymnastiku-malolete-dievcata-miesto-toho-sexualne-zneuzyval-ohavny-pripad-z-kysuc-otriasol-slovenskom/>
- HAHLAEI, F. The Collision between Human Rights and Arbitration: the Game of Inconsistencies at the Court of Arbitration for Sport. In *Arbitration International*, roč. 40, č. 2, 2024
- HEERDT, D. Addressing human rights abuses at mega-sporting events-A shared responsibility in theory and practice. In *Frontiers in Sports and Active Living Journal*, č. 4, 2023
- HEERDT, D. A Rights-Holder View on Human Rights Provisions in Olympic Bidding and Hosting Regulations. In *American Journal of International Law*, č. 114, 2020
- HRBEK, P. Športový arbitrážny tribunál: Nový pilier spravodlivosti a integrity v slovenskom športe, [online], 2025, [cit. 24. 10. 2025]. Dostupné na: <https://www.olympic.sk/clanok/171025-sat-vysvetlenie?view-context=sat>
- CHIRWA, D. The Doctrine of State Responsibility as a Potential Means of Holding Private Actors Accountable for Human Rights. In *Melbourne Journal of International Law*, roč. 5, č. 1, 2004
- JAMES, M. Human rights and the Olympic Charter. In *International Sports Law Journal*, roč. 23, č. 2, 2023
- KRŮMIŇŠ, T. Arbitration and Human Rights: approaches to excluding the annulment of arbitral awards and their compatibility with the ECHR. In KRŮMIŇŠ, T. (ed.) *Arbitration and Human Rights. Approaches to Excluding the Annulment of Arbitral Awards and Their Compatibility with the ECHR*. Cham : Springer, 2020
- LOVEN, C. Verticalised” cases before the European Court of Human Rights unravelled: an analysis of their characteristics and the Court’s approach to them. *Netherlands Quarterly of Human Rights*, 2020, roč. 38, č. 4
- PAPALOUKAS, M. Monopoly: An Inherent Feature of the Sports Market or the Result of Sports Autonomy?, [online], 2011, [cit. 24. 09. 2025]. Dostupné na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2339781
- RA’AD AL HUSSEIN, Z., DAVIS, R. Recommendations for an IOC Human Rights Strategy. Independent Expert Report, [online], 2020, [cit. 08.10.2025]. Dostupné na: https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/News/2020/12/Independent_Expert_Report_IOC_HumanRights.pdf
- RIGOZZI, A. Challenging awards of the Court of Arbitration for Sport. In *Journal of International Dispute Settlement*, roč. 1, č. 1, 2010
- SHAHLAEI, F. The Horizontal Effect of International Human Rights Law and the Court of Arbitration for Sport
- SHINOHARA, T. Which states parties should be held responsible for the implementation of positive obligations under the ECHR in sports-related disputes? In *The International Sports Law Journal*, 2021, roč. 22, 2024
- SHINOHARA, T. Human Rights in Sports Arbitration: What Should the Court of Arbitration for Sport do for Protecting Human Rights in Sports? In *Liverpool Law Review*, roč. 45, 2024, s. 198

SOŠV. Aj slovenský šport ohrozujú zneužívanie a obťažovanie, [online], 2020, [cit. 08. 10. 2025]. Dostupné na: <https://www.olympic.sk/clanok/aj-slovensky-sport-ohrozuju-zneuzivanie-obtazovanie>

ŠÁŠKY, M. Tréneri odhaľujú chobotnicu, podávajú žaloby a boja sa, že Čunovo ovládne jedna rodina. Zväz tvrdí, že je všetko v poriadku, [online], 2024, [cit. 08. 10. 2025]. Dostupné na: <https://dennikn.sk/4191707/treneri-odhaluju-chobotnicu-podavaju-zaloby-a-boja-sa-ze-cunovo-ovladne-jedna-rodina-zvaz-tvrdi-ze-je-vsetko-v-poriadku/>

ŠPAK, M. Mal sexuálne zneužívať dievčatá, najmladšie malo osem rokov. Prípád trénera gymnastiky je opäť na súde, [online], 2024, [cit. 24. 10. 2025]. Dostupné na: <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/938324-mal-sexualne-zneuzivati-dievcata-najmladsie-malo-osem-rokov-pripad-trenera-gymnastiky-je-opaet-na-sude>

Judikatúra ESEP, Súdneho dvora a judikatúra zahraničných súdov

Rozsudok Súdneho dvora (Veľká komora) zo dňa 21. decembra 2023, vec C-124/21 P, International Skating Union v. Európska komisia

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 5. júna 2023, sp. zn. 4A_184/2023

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 17. mája 2022, sp. zn. 4A_10/2022

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 2. mája 2022, sp. zn. 4A_564/2021

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. februára 2018, sp. zn. 4A_260/2017

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. februára 2018, sp. zn. 4A_260/2017, bod 5.1

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 20. júna 2008, sp. zn. 4A_18/2008, bod 2.2

Rozhodnutie švajčiarskeho Tribunal fédéral zo dňa 10. júna 2010, sp. zn. 4A_458/2009

Fuentes Bobo v. Španielsko, rozsudok ESEP, 29. 02. 2000, č. sťažnosti 39293/98

Öneryildiz v. Turecko, rozsudok ESEP, 30. 11. 2004, č. sťažnosti 48939/99

Obst v. Nemecko, rozsudok ESEP, 23. 09. 2010, č. sťažnosti 425/03

Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko, rozsudok ESEP, 02. 10. 2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10

Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko, rozsudok ESEP zo dňa 02. 10. 2018, č. sťažností 40575/10 a 67474/10

López Ribalda a ďalší v. Španielsko, rozsudok ESEP, 17. 10. 2019, č. sťažností 1874/13 a 8567/13

Platini v. Švajčiarsko, rozhodnutie ESEP, 05. 03. 2020, č. sťažnosti 526/18

Semenya v. Švajčiarsko, rozsudok ESEP, 11. 07. 2023 č. sťažnosti 10934/21

Semenya v. Švajčiarsko, rozsudok ESEP, 11. 07. 2023 č. sťažnosti 10934/21

Semenya v. Švajčiarsko, rozsudok ESEP, 11. 07. 2023, č. sťažnosti 10934/21

Semenya v. Švajčiarsko, rozsudok Veľkého senátu ESEP, 10. 07. 2025, č. sťažnosti 10934/21

Rozhodnutia športových orgánov

Rozhodnutie CAS zo dňa 06. 02. 2012, CAS 2011/A/2384 & CAS 2011/A/2386

Rozhodnutie CAS zo dňa 14.04. 2016, CAS 2015/A/4304

Rozhodnutie CAS zo dňa 16. 04. 2026, 2015/A/4304

Rozhodnutie CAS zo dňa 29. 11. 2016, CAS 2016/O/4469

Rozhodnutie CAS zo dňa 30. 04. 2019, CAS 2018/O/5794

Rozhodnutie CAS zo dňa 30. 04. 2019, CAS 2018/O/5798

Rozhodnutie Disciplinárnej komisie Slovenského zväzu biatlonu zo dňa 16. 11. 2018

Uznesenie Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie SPF/2017/DK/DK32/ U2 zo dňa 16. 7. 2018

Legislatívne akty a právne dokumenty

AKANDJI-KOMBE J. *Positive obligations under the European Convention on Human Rights: a guide to the implementation of the European Convention on Human Rights. Human rights handbooks, No. 7.* Strassbourg : Council of Europe, 2007

Odporúčanie CM/Rec(2021)5 prijaté Výborom ministrov Rady Európy dňa 13. 10. 2021 na 1 414. zasadnutí zástupcov ministrov v Štrasburgu – Revidovaná európska charta športu

Olympijská charta

ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV. *Usmerňujúce zásady o podnikaní a ľudských právach: Implementácia rámca „Chrániť, rešpektovať a napraviť“.* New York; Ženeva : Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva, 2011

Politika Medzinárodnej futbalovej federácie (FIFA) v oblasti ľudských práv z mája 2017

RUGGIE, J. *Implementácia rezolúcie Valného zhromaždenia 60/251 z 15. marca 2006 s názvom Rada pre ľudské práva. Správa osobitného zástupcu generálneho tajomníka pre otázku ľudských práv a nadnárodných korporácií a iných podnikateľských subjektov: Ľudské práva a podnikanie – zmapovanie medzinárodných štandardov zodpovednosti a zúčtovateľnosti za konanie podnikov*. A/HRC/4/35. Ženeva : Organizácia Spojených národov, 19. 2. 2007

Stanovy Slovenského futbalového zväzu

Stanovy Slovenskej plaveckej federácie

Strategický rámec MOV pre ľudské práva zo septembra 2022

Športový arbitrážny súd (CAS). *Kódex pre rozhodcovské konanie v športových sporoch*, verzia účinná od 1. 1. 2023

Švajčiarsky federálny zákon o medzinárodnom súkromnom práve z 18. 12. 1987 (SR 291)